

**MTA Alumni program**  
**Szent Margit Gimnázium Budapest**  
**2024. március 8.**



**Dr. Salát Gergely**  
**„Kína a XXI. században”**

Az MTA Alumni program egyik állomásaként 2024. március 8-án a Szent Margit Gimnáziumban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán a Kínai Tanszék vezető Salát Gergely sinológus Kína a 21. században címmel tartott szép számú közönség és médiaérdeklődés mellett előadást.

Mondandójának expozíciójában azokat a tényeket, néhány évtized alatti látványos változásokat körvonalazta, amelyek Kínát kivételessé, napjainkban oly figyelemre méltóvá teszik (800 millió ember emelkedett ki a mélyszegénységből, a középosztály létszáma már meghaladta az 500 milliót, a technológiai fejlődés több területén már világszínvonalra emelkedett, itt már az Egyesült Államok versenytársa, miközben kulturális befolyása még messze elmarad ettől, és a nyelvi korlátok következtében nem valószínű, hogy valaha is megközelíti).

A továbbiakban a kínai csoda okait, politikai, valamint kulturális és mentális hátterét igyekezett a hallgatóság számára életszerű példákkal megvilágítani. Nem keltett meglepetést, hogy az újabb kínai fölemelkedés kezdetét a Mao Ce-tung korszak utáni, Teng Hsziao-ping nevéhez fűződő reformpolitikában jelölte meg, ami európai fogalmakkal nehezen értelmezhető hibrid rendszert eredményezett (politikailag egypártrendszer, azaz a verseny teljes hiánya, gazdaságilag viszont intenzív verseny). Ezt a jelenséget a számunkra szokatlanul hangzó, ugyanakkor találó „szocialista piacgazdaság” kifejezéssel írta le. A folyamatban mindvégig uralkodó és többé-kevésbé ma is jellemző pragmatizmust, amely minden előzetes minta nélküli gazdasági és társadalmi kísérletezésnek bizonyult, Teng Hsziao-ping egyik ismert mondásával szemléltette: „Mindegy, hogy a macska fekete vagy fehér, a lényeg, hogy megfogja az egeret.” Előadásának ebben a részében törekedett arra is, hogy a gazdasági és társadalmi sikerek mélyebb összetevőire is föl hívja a figyelmet, nevezetesen a civilizációs és kulturális tényezőkre. A család meghatározó szerepére, amivel érdekes megvilágításba, sőt történelmi távlatba helyezte az európai individualizmust is, ami a kontinens gazdasági és kulturális terjeszkedésének sokáig a záloga volt. A kínai modellben a család egyszerre számít gazdasági egységnek, amely a tagjai alatt egyfajta szociális hálót és biztonságot is jelent. Amennyiben valamelyik tagjának a vállalkozása a piaci versenyben elbukik, egy újabb vállalkozás indításához számíthat a családtagok támogatására. A hagyományok része a nemcsak a vállalkozó szellem és a kreativitás, hanem mindezekkel a összhangban a munka és a tanulás erős tisztelete, ami a tudás társadalmának korában különösen fontos összetevője a az eredményességnek.

Az előadás végén röviden vázolta azokat a kihívásokat, amelyekkel ennek a kontinensnyi országnak a közeljövőben meg kell birkóznia (a demográfiai szerkezet buktatói, a politikai rendszer merevsége, az Egyesült Államokkal folytatott verseny).

Az előadást követően diákjaink a kérdések bőségével örvendeztették meg az előadót, többen egészen a televíziós interjúig kísérték, miközben újabb és újabb kérdéseikre reméltek választ. Salát Gergely szemmel láthatóan örült ennek a kitartó és lankadatlan érdeklődésnek, és tanári készséggel igyekezett kielégíteni az örömteli tudásvágyat..

Köszönjük a tartalmas előadást!